

Verzoening vraagt geen betaling

05 december 2008, 09:30
aangepast 15 april 2019, 18:58
door Ton de Ruiter

Is de gangbare gereformeerde uitleg van Golgotha Bijbels verantwoord? Is het hart van de gereformeerde leer - de rechtvaardiging - gezond en gezondmakend? Ton de Ruiter vroeg ontheffing als vrijgemaakt-gereformeerd predikant, omdat hij met deze vragen zit. In onderstaand artikel reageert hij op zijn critici.

De bleekheid van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) dwingt tot nadenken over de leer die zij brengen. Vurige, radicale bezieling mist mijns inziens te veel. Terwijl dat in de Bijbel kenmerk van de kerk is. Als 'geestelijk leider' zoek je de belemmeringen (pratend, studierend). Ik onderzocht dus ook het voedsel van de kerk: de leer, de prediking.

Toen ontdekte ik iets verschrikkelijks: ons gangbare geestelijke voedsel lijkt bedorven! Want we horen steeds: 'Jezus heeft plaatsvervangend onze schuld, onze straf gedragen - dat is de grond van ons heil'. Maar is dit Bijbels? Rationeel is het niet helder, erkennen velen berustend. Maar werpt deze leer feitelijk niet een lelijke smet op God? Want: is Hij een Vader 'die betaling eist' en anders niet kan of wil vergeven? (Heidelbergse Catechismus, zondag 4 en 5) En nog iets: moeten wij vergeven 'zoals Hij' - dus ook betaling eisen? Natuurlijk niet. Maar ... de bange vraag kwam op: is onze gangbare leer dan wel goed?

Velen denken dat de Bijbel de plaatsvervangende betaling overall leert. Maar mijns inziens is het aantoonbaar dat de betalingsleer 'ingelesen' wordt in woorden als verzoening, offer, bevrijding, redden, verlossen, rechtvaardigen, enz. Leert de Bijbel helder dat 'de Grote Ruil' (Luther) de grond van onze redding is? Het omgekeerde staat wel zwart op wit: 'God wil niet dat een rechtvaardige de schuld en straf van een schuldige opgelegd krijgt - dat is Hem een gruwel' (o.a. Spreuken 17:15,26; Exodus 34:7; Ezechiël 18:20; 33:18-20). Zou God Zelf dat dan wel doen met Jezus?

Schinkelshoek redeneert dan: God en Jezus zijn één - dus 'God leed zelf in Jezus op Golgotha' (Nederlands Dagblad 22 november). Dit is mijns inziens echt 'luchtfietserij'. Want de vraag blijft: waarom is voor God dat lijden (nu als 'zelfkastijding') nodig? Gewoon vergeven van immense schulden en de ergste zonden kan toch ook (Matteüs 18:27)?

Heidens principe

'Prediken' de offers (in het Oude Testament) symbolisch het plaatsvervangend strafdragen? Dit berust mijns inziens op slechte exegese. 'Betalen of vergoeden' kan niet bij God, want alles is al van Hem! 'Betaling' met offers is een heidens principe. Verzoening is bij God nooit via betaling van schuld, maar via schuldbelijdenis, bekering en toewijding. Dát maakten de offers zichtbaar als 'een lieflijke reuk voor de Here'. Door overgave, vertrouwen en toewijding ontstaat verzoening bij God. En dan zijn schuld en schade geen probleem (Lucas 15:20).

Strengholt doet een poging de gelijkenis van de verloren zoon Egyptisch uit te leggen (ND 22 november). Maar ook bij hem gaat de vader zonder meer voorbij aan de gepleegde kwetsingen (geen vergoedingsregeling!).

Alleen als we de schuld- cq. strafbetalingsleer wegdoen, komt er mijns inziens echt ruimte voor de Bijbelse krachtige verklaring van Golgotha: Jezus overwon daar al onze vijanden om ons te bevrijden uit hun slavernij (o.a. Kolossenzen 2:15; Hebrëeën 2:14,15).

Ja, ik kniel nog geregeld voor het kruis in aanbidding. Want deze geweldige Overwinnaar woont nu in mij en stelt zijn kracht beschikbaar. Door dit geloof ben ik één met Hem en sterker dan alle verleidingen (1 Korinte 10:13) en in alles 'meer dan overwinnaar' (Romeinen 8:37). Dit evangelie bevrijdt echt en bezielt, maar wordt mijns inziens afgebroken door de on-Bijbelse betalingsleer!

Vergeving

Ben ik zeker van Gods vergeving? Ja, want die zekerheid rust op Gods belofte en niet op betaling! God belooft vergeving aan ieder die oprecht met Hem leeft (Psalm 32). Gehoorzamen bouwen hun huis op Jezus, de Rots (Matteüs 7:24vv; 12:50). Beslissend is of jij als wedergeborene voor God wilt leven (1 Johannes 3:9,10).

Steunen op de 'Grote Ruil' leidt af van waar het om gaat. Alleen door Geestelijke verandering kom je in het koninkrijk. Wie die genade zoekt, ontvangt zeker ook de genade van de vergeving.

Kamsteeg stelt (ND 26 november): 'Grote Ruil is krachtbron voor levensheiliging'. Maar hoe werkt dat? Hij beroept zich net zo hard op de Heilige Geest als ik. Want schuldbetaling is geen kracht waarmee je je (ego)verslaving overwint. Krachtbron is 'Jezus in ons'. Zo kun je alleen echt radicaal voor God leven. Dit is mijns inziens veel Bijbelsler dan de gangbare rechtvaardigingsleer waarbij heiliging secundair wordt.

Ten slotte: let er op dat ik heel vaak 'mijns inziens' schreef. Daarmee bedoel ik: het is nu mijn overtuiging, maar ik sta open voor correctie. Nog

altijd wil ik graag een 'arme van geest' blijven die graag van God wil leren. U ook? Dan alleen zullen we elkaar tot zegen zijn.

Ton de Ruiter was predikant van Christelijke Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in Enkhuizen.

© 2019 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)